Ministerie SZW
[redacted]
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
26 januari 2023
Kenmerk
[redacted]
Telefoon
[redacted]
Bijlage(n)
0

Onderwerp
Verzoek om uitvoeringstoets Wetsvoorstel meertalige dagopvang en flexibel toezicht

Geachte [redacted]

Op 20 december 2022 hebt u verzocht een uitvoeringstoets te doen op het wetsvoorstel meertalige dagopvang en flexibel toezicht. Per mail van uw medewerker de heer D. Duinkerke van 21 december 2022 is aangegeven dat in tegenstelling tot wat in de brief van 20 december 2022 is opgenomen, uw verzoek is om op dit moment alleen het onderdeel meertalige dagopvang te toetsen. Het onderdeel flexibel toezicht kunnen wij daarom buiten beschouwing laten. Hierbij voldoen wij aan uw verzoek om een uitvoeringstoets uit te voeren op het wetsvoorstel mbt meertalige dagopvang.

Met het wetsvoorstel wordt in vervolg op de eerdere invoering van meertalige buitenschoolse opvang nu ook meertalige dagopvang mogelijk gemakt. Wij zijn over dit voornemen positief. Wel zien wij in het wetsvoorstel nog een aantal zaken die aandacht behoeven.
Wij hechten eraan aan te geven dat deze uitvoeringstoets tot stand is gekomen na consultering van diverse gemeenten.

1. **Allereerst uw vraag of het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar is. Hierin nemen wij ook eventuele effecten op de regeldruk voor toezicht en handhaving mee**

Ten eerste de definities.
In alle aangepaste definities wordt gesproken over meertalige opvang. Uit de Memorie van Toelichting blijkt echter dat gastouderopvang van dit wetsvoorstel en derhalve van meertalige opvang is uitgesloten. Naar onze mening wordt dit onvoldoende duidelijk uit de aangepaste definities. Wij adviseren om te spreken over meertalige opvang in een kindercentrum om zodoende direct in de definities duidelijk te maken dat meertalige opvang alleen mogelijk is bij dagopvang of BSO. Zonder de toevoeging in een kindercentrum is dit naar onze mening onvoldoende duidelijk en kan

dit in de praktijk en zeker in de praktijk van toezicht en handhaving voor veel onduidelijkheid en discussies zorgen.

In onderdeel C, de wijziging van artikel 1.55 lid 3, wordt gesproken over 'met uitzondering van de tijd die besteed wordt aan voorschoolse educatie'.
Dit is onvoldoende duidelijk geformuleerd. Er is namelijk een verschil tussen:
- de tijd die wordt besteed aan VE, en
- de wettelijk voorgeschreven tijd die aan VE moet worden besteed.

Wij gaan er vanuit dat bedoeld wordt om de wettelijk voorgeschreven tijd die aan VE besteed moet worden uit te sluiten van meertaligheid. Wij adviseren dan ook om de zinsnede daarop aan te passen en te spreken over 'met uitzondering van de wettelijk voorgeschreven tijd die aan VE moet worden besteed'. Mogelijk kan dan in de toelichting nog de link gemakt worden met het Besluit basisvoorwaarden kwalieit voorschoolse educatie, waarmee duidelijk wordt op welke wijze die wettelijke uren VE bepaald worden.

Daarnaast is een aandachtspunt of voldoende duidelijk is uit deze tekst dat de tijd voor VE dus niet in andere taal mag (en voorkomen wordt dat men dit leest als bij VE mag meer dan 50% in andere taal). Om dit te voorkomen adviseren wij om de passage aan te passen en te stellen 'waarbij de wettelijk voorgeschreven tijd die aan VE moet worden besteed uitgezonderd is van meertaligheid'.

Tenslotte de invoering van artikel 1.55 lid 4.
In dit artikel wordt vooraf al bepaald waarover de AMvB mag gaan. Mogelijk dat in de toekomst, bv naar aanleiding van wetenschappelijke inzichten, het ook gewenst is om op andere punten nadere regels te stellen. Wij vragen ons daarom af of het noodzakelijk is om de AMvB nu al te beperken tot alleen het afwijken van het percentage.
In de Memorie van Toelichting wordt over deze afwijkingsmogelijkheid nog aangegeven dat het kan gaan om situaties waarbij door afwezigheid van een beroepskracht er niet aan de wijze van invulling van de meertalige opvang kan worden voldaan, bv omdat de beroepskracht die een andere taal spreekt ziek is en alleen vervangen kan worden door een beroepskracht die de Nederlandse taal spreekt.
Wij vragen ons af of de wijze waarop de houder in dergelijke situaties de vervanging regelt (en mogelijk daarbij tijdelijk afwijkt van het pedagogisch beleid) in de wet geregeld moet worden. Ook bij andere kwaliteitseisen zijn dergelijke situaties soms aan de orde en daarvoor wordt ook geen wettelijke uitzondering geregeld. Het ondervangen van uitval van personeel is uiteindelijk een reguliere bedrijfsmatige aangelegenheid. Beschrijving van een afwijkingsmogelijkheid op de inzet van personeel in relatie tot de uitvoering van meertalige opvang in geval van uitval van personeel in het pedagogisch beleid zou naar onze mening hierbij volstaan. En daarvoor is niet nodig om in een AMvB een uitzonderingsregel op te nemen.
Daarnaast dient zich de vraag aan indien de uitzondering voor meertalige opvang wel wettelijk wordt geregeld, hoe dit zich verhoudt tot andere voorschriften waaraan soms evenmin wordt voldaan door uitval van personeel.

Dan een punt naar aanleiding van de Memorie van Toelichting.

2.1.5 Maximum percentage van 50% van de openingstijd per dag
In deze paragraaf wordt ingegaan op de aanpassing om de 50% niet meer per jaar maar per dag te berekenen. Daarmee zou voorkomen wordt dat op kindniveau het percentage van maximaal 50% niet kan worden geborgd.

Bij met name centra die een lange openingstijd hebben kan het ons inziens nog steeds voorkomen dat voor een bepaald kind het percentage toch hoger is dan 50%, bijvoorbeeld omdat het kind halve dagen opvang heeft en dat net de dagdelen zijn waarop (geheel of een groot deel van de tijd) een andere taal gesproken wordt. Of dit vaak voorkomt is uiteraard de vraag en daar willen wij nu ook niet nader op ingaan. Wat wij hierbij wel willen opmerken is dat wij er vanuit gaan dat de bedoeling van de wetgever is dat toezicht en handhaving zich uitsluitend richt op de algemene invulling van de maximaal 50% per dag voor de totale groep/locatie. Indien het wel de bedoeling van de wetgever is dat toezicht toetst of de 50% per kind niet wordt overschreden dan zal verzoeken wij in de regel te verduidelijken dat de 50% niet alleen per dag maar ook per dag per kind geldt. Hierbij merken wij wel direct op dat deze keuze leidt tot een toename van de regeldruk en ook een toename inspectiedruk (en dus de daarmee gepaard gaande kosten voor toezicht en handhaving). De vraag is of dat noodzakelijk en gewenst is.

Tenslotte enkele algemene opmerkingen ten aanzien van meertalige opvang.
Zorgen om effecten vanwege arbeidskrapte
Er zou een kans kunnen bestaan dat de arbeidskrapte een perverse prikkel gaat zijn om Engelstalige opvang aan te bieden om andere redenen dan een pedagogische. Mogelijke consequentie hiervan is dat er veel minder Nederlands wordt gesproken op de reguliere kindercentra, omdat op alle kindercentra maximaal50% per dag Engels Duits of Frans mag worden gesproken en daarvoor native speakers in die taal als beroepskracht aangenomen kunnen worden. Mogelijk betekent dit ook dat ouders die niet voor meertalige opvang zouden willen kiezen toch alleen op een locatie met meertalige opvang terecht kunnen. Wij adviseren dit punt in evaluaties mee te nemen.

Opvang op internationale scholen
De wetgeving biedt nog geen ruimte voor volledig anderstalig onderwijs. Wij zien daar wel een knelpunt bij de opvang gekoppeld aan de Internationale scholen. Deze zijn volledig Engels- en Franstalig. Het ministerie maakt de koppeling met de Wet PO, terwijl de internationale scholen hier niet onder vallen. Mogelijk kan dit punt nog apart beoordeeld worden of voor opvang gekoppeld aan internationale scholen in lijn met de regels voor internationale scholen (die ook ruimer zijn dan meertalig onderwijs volgens de Wet PO) ook voor opvang nadere regels worden gesteld met betrekking tot de voertaal. Mogelijk dat een verduidelijking van het huidige artikel 1.55 lid 2 Wet Kinderopvang hierin een oplossing bieden.

Nadere regelgeving
Wij kijken uit naar de voorstellen voor de uitwerking in de nadere regelgeving, omdat daarin met name de handvatten komen te staan voor het toezicht en de handhaving. Hierin zullen zaken ook duidelijker worden bijvoorbeeld met betrekking tot taalniveau van anderstalige beroepskrachten (met name ook native speakers) en de relatie met de taaleis 3F, de beroepskwalificaties voor beroepskracht meertalige opvang en met name ook in geval van native speakers, maar ook of er beperkingen zijn aan de invulling van meertaligheid.
Ook gaan wij er daar vanuit dat de link tussen meertalige dagopvang en het pedagogisch beleidsplan daarin word vormgegeven (zoals dat in artikel 12 lid 3 sub f nu al voor meertalige bso het geval is)

2. Dan uw vraag over de financiële effecten van het wetsvoorstel

Op dit moment voorzien wij geen extra belasting en daarmee extra kosten voor toezicht en handhaving. Mocht GGD GHOR Nederland in haar uitvoeringstoets tot een andere conclusie komen dan treden wij daarover uiteraard alsnog graag met uw ministerie in overleg.

3. Gevolgen voor systemen

De nieuwe onderdelen van meertalige opvang zullen in de itemlijsten verwerkt moeten worden. Maar dit zal waarschijnlijk geen andere gevolgen hebben dan een andere aanpassing van een formulering daarin. Op dit moment is bijvoorbeeld niet voorzien om meertalige opvang net als voorschoolse educatie in het landelijk register zichtbaar te laten zijn. Indien dat een wens is, zouden er wel degelijk gevolgen voor de systemen en formulieren nodig zijn. Voor een daadwerkelijke toets op de systeemgevolgen en de formulieren verwijzen wij naar de uitvoeringstoets van DUO.

4. Invoeringsdatum

Wij achten de invoeringsdatum van 1 januari 2024 haalbaar voor wat betreft toezicht en handhaving. Wij vragen ons hierbij nog wel af of er een overgangsregeling nodig is voor de meertalige bso die momenteel nog mag rekenen met 50% per jaar en over moet gaan naar 50% per dag. Hetgeen mogelijk ook impact heeft op inzet en benodigd personeel. Wij gaan er vanuit dat vanuit branchepartijen nagegaan wordt of dit per 1 januari 2024 mogelijk is zonder overgangsbepaling.

5. Consequenties voor toezicht

In onze toets hebben we waar mogelijk ook aandacht voor toezicht gehad. Echter, voor de daadwerkelijke toets op de consequenties voor toezicht verwijzen wij naar de uitvoeringstoets van GGD GHOR Nederland.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Directeur Inclusieve Samenleving